

FOR OF S LICHT

Als de omstandigheden niet te veranderen zijn...

Wie met vakantie in de bergen is, kan soms hoog in de lucht een arend zien zweven. Een majestueuze vogel. Zijn vleugels hebben een enorme spanwijdte. Dat beeld roept de profeet Jesaja op, als hij spreekt tot zijn volksgenoten die in ballingschap zijn gevoerd. Angstig vragen zij zich af of ze ooit nog terug kunnen naar hun geboorteland. Hun vijanden zijn immers machtig en zij zwak. Ze zitten in een uitzichtloze situatie. Dan opeens is er via de profeet Jesaja een boodschap van God: Wie het van de HEERE verwacht, lijkt op een adelaar die zijn vleugels uitslaat (Jes. 40:31).

Wat wil de profeet hiermee duidelijk maken? Als in het Midden-Oosten de zon de ganse dag stralend aan de hemel staat, wordt de bodem op den duur bloedheet. De hete lucht stijgt omhoog, er ontstaat thermiek.

En de adelaar maakt op een slimme manier gebruik van die geheimzinnige opwaartse kracht. Hij wordt erdoor omhoog gestuwd, zwevend op de thermiek.

Heilige Geest

Die thermiek is in de Bijbel een beeld voor de Heilige Geest. Een onzichtbare kracht die je uittilt boven de situatie waarin je je bevindt. Wanneer je je aan de Geest van God toevertrouwt, lijkt je op een adelaar die zijn vleugels uitslaat. Je wordt omhoog gestuwd. Wil dat zeggen dat je beperkingen dan zijn opgeheven, dat die lastige huwelijksrelatie veranderd is, dat je genezen bent van al je kwalen? Nee, maar je gaat wel anders tegen je situatie aankijken. Niet de omstandigheden veranderen, maar door de kracht van Geest verander je zelf. Je wordt een mens met meer uitzicht en met minder angst.

Dat vraagt wel van je dat je de vleugels van het geloof uitslaat. Wanneer je de zaak krampachtig in eigen hand houdt, dan gebeurt er niets. Maar wanneer je de geloofsmoed opbrengt om je aan de Geest toe te vertrouwen, dan tilt Hij je boven de situatie uit.

Ook al is de adelaar oud geworden, hij wordt weer opgetild door de thermiek, net als in zijn jonge jaren. Die opstuwende kracht wordt hem *gegeven*! Wij kunnen soms zo vastzitten in uitzichtloze situaties. Gods boodschap is: vestig je vertrouwen op Mij, sla je geloofsvleugels uit. Ik wil je dragen op de thermiek van de Geest. Daardoor ontvang je nieuwe kracht, voor het leven in een situatie die op dit moment niet te veranderen is.

Ds H.G. de Graaff
Nieuwerbrug aan den Rijn

Corrie Kranenburg-van Maanen, over de trouw van God in haar leven:

‘Daar is de Bron, zowel voor mij als voor jullie’

‘In mijn jonge jaren was ik vast van plan om het geloof een grote schop te geven, zodra ik het huis uit zou zijn. In mijn hart had ik al afscheid genomen.’ Maar het liep anders. Corrie Kranenburg-van Maanen (84) zou zich samen met haar man jarenlang met hart en ziel inzetten voor het evangelisatiewerk.

‘Het was niet het evangelie waar ik op afknaptte, maar het waren de inzetten: de regeltjes over een hoedje op naar de kerk of het dragen van lange kousen. We waren thuis, op de boerderij in Barneveld, met vijf meisjes en we liepen er flink tegen te hoop. Het wekte een aversie tegen het geloof. Ze zeggen weleens ‘het kind met het badwater weggoeien’. Nou, het badwater liep me al over de schoenen, terwijl ik het kind had ik nog nooit had gezien.’

Corrie was avontuurlijk ingesteld. In afwachting van een opleidingsplaats in de verpleging, in het Diaconessenhuis in Rotterdam, besloot ze een tijdje in Engeland te gaan werken. ‘Daar heb ik, zoals men dat tegenwoordig uitdrukt ‘het licht gezien’. God heeft mijn hart aangeraakt en geopend voor het evangelie. Daar ontmoette ik kinderen van God, bij de Strict Baptists. Ik ontving van hen veel liefde. Terug in Nederland leerde ze tijdens haar opleiding in

Rotterdam (haar latere man) Wim Kranenburg kennen, een zeer actief lid van de Gereformeerde Gemeente. ‘Hij was druk in de weer met straatangelisatie. Het greep hem aan dat zoveel mensen in de stad nog nooit het evangelie hadden gehoord. Daarom ging hij naar de ‘heggen en steggen’ om mensen te vertellen over de Bijbel. Speciale aandacht gaf hij aan jongelui die afkomstig waren vanuit een zeer behoudend milieu en naar de grote stad kwamen om te werken. Die stonden bloot aan allerlei verleiding. Ze waren bij wijze van spreken al verdronken voordat ze water gezien hadden.’

Rosse buurt

Na hun huwelijk raakten Corrie en Wim samen betrokken bij het werk onder rand- en buitenkerkelijken. 'Dat was helemaal niet zo gebruikelijk in de Gereformeerde Gemeente, nee. Soms werd er smalend gevraagd: 'Hebben wij ons eigen Leger des Heils?' Onze dominee, die een goede vriend van ons was, stuurde me eens naar een adres. "Kan ik er met de kinderwagen naar toelopen?" vroeg ik. 'Zou ik niet doen', zei hij, 'het is de rosse buurt...' Door dergelijke ontmoeting en door mijn verblijf in Engeland had ik al heel wat ervaring, toen we door ons kerkverband werden aangesteld voor zendingswerk in Merksem, een voorstad van Antwerpen.

Eind jaren vijftig hadden de Gereformeerde Gemeenten een evangelisatiepost gesticht in deze plaats met 40.000 inwoners. Na een paar jaar pionieren was een groot herenhuis aangekocht, waarvan de benedenverdieping (voor-, achterkamer, serre) werden verbouwd om samenkomsten te houden. Het bood plaats aan 100 personen. In 1962 kwamen Wim en Corrie Kranenburg er met hun drie kinderen aan. Ze zouden er zeven jaar blijven. Zeven tropenjaren. 'Het was pionierswerk, dus mijn man maakte lange dagen. Ik werkte achter de schermen mee en had de zorg voor het gezin. De kosten voor levensonderhoud waren in België ongeveer twee keer zo hoog als in Nederland en daar was het inkomen niet op aangepast. Dus ik moest de eindjes aan elkaar zien te knopen.' Ze wijdt er liever niet over uit en volstaat met: 'We hebben daar wel armoede gekend.'

Kruisbanier

Voor de ondersteuning van het evangelisatiewerk gaven ze een blad uit, 'de Kruisbanier'. In grote oplagen werd het gedrukt. Jeugdverenigingen uit Nederland kwamen helpen bij de verspreiding. 'Daarmee sneed het mes aan twee kanten: het goede nieuws werd breed verspreid en de jongeren deden ervaring op hoe je met het evangelie naar buiten treedt. Dat was heel vormend voor hen. Voordat ze op pad gingen gaf

'Door de jaren heen heb ik heel wat mensen tot geloof zien komen'

mijn man toerusting en werd er gebeden. Er kwamen vriendschapsbanden voor altijd.' In de begintijd was het spannend om te zien of er mensen naar de samenkomsten zouden komen. Je zag soms mensen eerst weifelend aan de overkant van de straat voorbijgaan, alsof ze eerst de kat uit de boom wilden kijken. Schuchter. Evangelisatiewerk heeft voor je gevoel altijd iets van ploegen op de rotsen. Je leert daardoor wel waar het op aankomt: afhankelijkheid van God. Je kunt geen mensen bekeren, dat doet Hij. Je kunt wel liefde investeren en dat hebben we gedaan. Liefde is bereid zich aan te passen, liefde heeft ook oog voor de naaste in nood.'

Gemeente

Het werk werd gezegend. Er kwamen mensen tot geloof. 'Ik herinner me een jonge man, dertiger, die op een dag op de stoep stond. "Nu hebben we naar de God en de Bijbel van de Jehova's Getuigen geluisterd en dan komt u vertellen dat dat niet goed is..." Het werd toch nog een goed

gesprek. Later is hij de eerste ouderling geworden. Door de jaren heen heb ik heel wat mensen tot geloof zien komen.' Toen het evangelisten-echtpaar met hun gezin na zeven jaar terugkeerde naar Nederland was er een kleine gemeente ontstaan. 'Mensen overal vandaan. Eenvoudige lieden, die maatschappelijk gezien 'door alle bodems waren heen gezakt, maar een geméente. Er konden sacramenten worden bediend.'

Willem had tijdens de jaren in Merksem theologie gestudeerd, in Brussel. Bij terugkeer in Nederland werd hij pastoraal werker in de Nederlandse Hervormde kerk, in het Drentse Nieuwlande, vlakbij Hollandscheveld. 'Weer een pioniersplek. Arbeidersvolk, eenvoudige, oprechte mensen. In mijn argeloosheid zei ik tegen hen dat ik een 'boerendochter' was. Maar dat had ik beter niet kunnen zeggen, want dat riep associaties op met de Groningse herenboeren die de Drentse arbeiders altijd weinig hadden betaald.'

Trouw

In 1993 overleed Willem, vrij plotseling, aan de gevolgen van een maagoperatie. 'Naderhand hebben de artsen wel een paar keer tegen me gezegd dat ze het er zo moeilijk mee hadden. Willem is in vrede heengegaan. Als ik terugkijk op mijn leven, kom ik steeds hierop uit: De Here is getrouw, Hij laat niet los wat zijn hand begon. In dagen dat we het niet zagen zitten, hield dat ons staande. En als ik zelf dwaalde of verzaakte, kon ik daar altijd bij terugkeren. God is getrouw. Het geeft je ook de goede houding naar anderen: Dáár is de Bron, zowel voor mij als voor jullie.'

Naar huis

Nog één keer wilde ik erbij zijn. Hoe vaak had ik er niet gezeten, altijd op dezelfde plek, dichtbij het raam... *Café Zeezicht*.

Een echte kroegloper was ik niet, maar ik kom er rond voor uit dat ik er best één lustte, op z'n tijd. Wel twee ook.

Het ging mij vooral om de gezelligheid, de lol die we met elkaar hadden. Ik ken ze al vanaf de schoolbanken. Toen fijne ventjes, nu ruwe zeebonken, gehard door water en wind. Althans, van sommigen geldt dat nog altijd. De meesten zijn allang afgemeerd. Geen emplot meer. De visvangst kende betere tijden...

Het wordt pas echt leuk als Krelis er is, met z'n mondharmonica. Man, wat kan die kerel spelen! Soms ziet hij kans er een complete polonaise van te maken. Maar meestal blijft het bij het bekende gejoel en blèren we zo af en toe een deuntje mee. Je kent dat wel:

*En we gaan nog niet naar huis,
Nog lange niet, nog lange niet,
En we gaan nog niet naar huis,
Want moeder is niet thuis.*

Ik heb ze niks verteld. Ik wilde de pret niet drukken. Die van hen niet. Die van mijzelf ook niet. Maar het was natuurlijk geen moment uit mijn gedachten. 'Hannes, ik zal het je maar eerlijk zeggen: ik heb de uitslag binnen en het ziet er niet goed uit.

Ik zal er maar niet omheen draaien. Je hebt kanker en het is nog uitgezaaid ook.'

Ik schrok. Vooral dat laatste had ik niet verwacht. Je denkt altijd dat er nog wel iets aan te doen is, dat het niet kwaadaardig is of in elk geval goed te opereren. Maar bij mij is er geen kruid tegen gewassen. Chemotherapie? 'Nee, daar zou je alleen maar extra be-roerd van worden.' Bestraling? 'Kunnen we doen. Dan heb je misschien iets langer te leven. Maar verheug je nergens op: veel zal het niet zijn.'

Dat deuntje dreunt nog na in mijn oude visserskop. 'We gaan nog niet naar huis, nog lange niet, nog lange niet...' Maar in mijn geval ligt dat nu wel even iets anders. Ik ga al zeer binnenkort naar huis, als je begrijpt wat ik bedoel.

Ik schrik van mijn eigen woorden. Naar huis? Ik? Ga ik linea recta naar het hemelse Vaderhuis, als het zover is? Dat zal nog moeten blijken. Zo'n vrome jongen ben ik nooit geweest. Ja, twee keer naar de kerk, bidden en danken voor en na het eten, dat wel. 's Avonds je handen vouwen en 's morgens een kort gebedje, maar veel meer is het toch niet geweest.

Ik krijg dat kinder- en kroegliedje maar niet uit m'n hoofd. Het drenst maar door. 'En we gaan nog niet naar huis...' Hoe ging het ook alweer verder? ▶

O ja:

*En al was m'n moeder thuis,
Dan gingen we niet, dan gingen we niet,
En al was m'n moeder thuis,
Dan gingen we niet naar huis.*

M'n moeder! Ineens is ze er weer. Nu ja, in m'n gedachten dan. Ze ligt al tientallen jaren dood en begraven hier achter de kerk. Maar in m'n gedachten leeft ze nog. En in de he-mel leeft ze vast en zeker verder. Ze hield van God. Ze leefde met Hem. Ze heeft ons de psalm- en gezangversjes geleerd die we zongen, op school en in de kerk. Lieder van geloof. Lieder van liefde, liederen over de liefde van God voor ons. Als ik daar nog aan denk... Ik krijg er een brok van in m'n keel.

Mijn moeder is Thuis. Daar twijfel ik niet aan. Ze vertrouwde op wat Jezus voor ons deed. Ze zong ervan: 'Aan het ruwhouten kruis...' Maar nu sta ik zelf voor m'n laatste reisje. Zou er iets te vangen zijn? Ik vrees het ergste. Hooguit wat klein spul. Waardeloos. Geen cent waard. De hemelse Veilingmeester ziet me aankomen!

Ik stommel de kamer in. Daar zat ze, in dat hoekje, altijd – nu ja, als ze even een momentje had voor zichzelf. En dat was niet vaak het geval. Meestal zat ze dan zachtjes te zingen. 'Als ge in nood gezeten, geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten, God verlaat u niet.'

Later zat mijn vrouw in datzelfde hoekje. Marta.

Nee, zij zong niet. Ze had er geen stem voor, zei ze. Maar als ze op de televisie zongen, zong ze in haar hart mee, dat kon je wel zien. Zelfs op het laatste zong ze nog, stilletjes, onhoorbaar, maar toch.

'En we gaan nog niet naar huis, nog lange niet.' Het zou best nog eens een tijdje kunnen duren. Beter worden doe je niet, maar wie weet...

En dan? Ik moet er niet aan denken! Ik sla te pletter op het havenhoofd! Of is er een lamp? Ja, waarachtig, die is er! Waar ligt dat blaadje van die zangdienst, afgelopen zondag? Hier, lees maar, daar staat het, en zo is het:

**Twinkelend schitterlicht
dat in de verte lacht,
al gaat de hemel donker dicht
Gij opent stil de nacht;
Gij lamp voor onze boeg,
uw licht is ons genoeg,
Gij streelt het water als een kind,
Gij zoekt ons – en Gij vindt!**

**Twinkelend schitterlicht,
wij zijn op weg naar huis,
wie recht op U de steven richt
komt vast en zeker thuis –
en zijn wij uit de nacht
de haven ingebracht,
dan glanst voorgoed op ons gezicht
uw gloed: een zee van licht!**

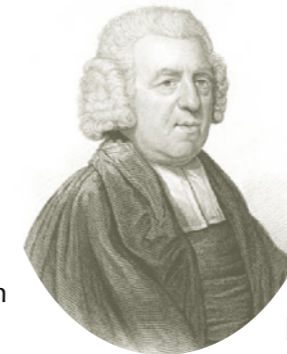
André F. Troost ■

Genade brengt mij thuis

In de loop van mijn predikantschap ontving ik heel wat rouwbrieven. Vaak droegen ze het opschrift: Mijn genade is u genoeg. Het zou heel erg gepast hebben op de rouwbrief van de dichter van het bekende lied 'Amazing Grace', waarvan de vertaling achterop dit blad staat. Het is één groot loflied op de genade van God, die hem van een verloren leven heeft gered.

John Newton, de dichter, werd geboren in Londen, in 1725. Als jongetje van 7 jaar moest hij zijn vrome moeder al missen. Zijn vader, een scheepskapitein, nam hem een paar jaar later aan boord. Later werd John geronseld voor de dienst op een oorlogsschip en kwam zo terecht in een sfeer van vloeken, drinken en vechten. Hij liet zich daarin helemaal meenemen en nam afscheid van het geloof.

Maar God wist John wel te vinden. Zijn geweten ging spreken toen hij het bekende boekje van Thomas à Kempis, *De navolging van Christus* in handen kreeg. Op 25-jarige leeftijd kwam hij tot bekering, toen hij diende op een slavenschip en bij een hevige storm wonderlijk werd bewaard. In doodsnood had hij God om genade gesmeekt, maar tegelijk beseft dat hij die niet waard was. Toch werd hij gered. Nadien voer hij trouwens nog wel een jaar of 4 als kapitein op een slavenschip, maar een ziekte dwong hem ook daarmee te stoppen. Uiteindelijk werd hij predikant. Samen met de dichter William Cowper schreef hij christelijke liederen.

Hij die zo'n ellendig leven had geleid mocht nu getuigen van de alles overwinnende genade van God. En nooit waren zijn liederen mooier en blijer als hij daarvan zingen kon. Als predikant te Londen leerde hij Wilberforce kennen, die zich hartstochtelijk inzette voor de afschaffing van de slavernij.

Newton steunde hem daarin van harte. Hij bereikte voor zijn tijd een hoge leeftijd. Tenslotte was hij bijna blind en kon weinig meer onthouden. Toen men eens suggereerde, dat hij toch maar beter kon stoppen met preken zei hij: 'Wat? Moet die oude Afrikaanse godslasteraar stoppen, terwijl hij nog praten kan?' En toen men aan het eind van zijn leven vroeg, hoe het met zijn gezondheid ging, klaagde Newton: 'Ik kan niets onthouden, maar twee dingen kan ik nooit vergeten: ik ben een grote zondaar en Jezus Christus is een grote Zaligmaker'. Op 82-jarige leeftijd werd John Newton na een levensreis vol gevaren thuisgehaald door de 'Amazing Grace of God', de verbazingwekkende genade van God.

■
Ds.J.Westland, Putten

Amazing Grace

Genâ van God, hoe loof ik u
voor redding, onverdiend.
Verloren eens, gevonden nu,
een blinde, die mag zien.

Genade toonde mij mijn schuld
en heeft mij vrijgekocht.
Genâ heeft mij met dank vervuld,
toen ik geloven mocht.

Door veel gevaren ging mijn reis,
door tegenspoed en kruis.
Genade heeft mij steeds geleid,
genade brengt mij thuis.

Ja, als dit hart, dit vlees bezwijkt
na deze levenstijd,
zal ik beërven in Gods rijk
de eeuw'ge zaligheid.

John Newton (1725-1807)
Vertaling: H. van 't Veld

LICHTSPOOR

Lichtspoor (voorheen 'Licht in de avond') verschijnt zes maal per jaar en is een uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.

Redactie:

ds. J.H. Gijsbertsen (voorzitter)
J. Anker (secretariaat)
ds. H.G. de Graaff
ds. J. Westland
K. van Noppen

Redactie-adres:

Breestraat 59-61
3818 BH Amersfoort
Tel. 033-4611949
E-mail: info@izb.nl